

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 480/2022
24.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић, Драгане Бољевић, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Даница Константиновић, адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Светлана Стојковић Обрадовић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2836/21 од 04.11.2021. године, у седници одржаној дана 24.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2836/21 од 04.11.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2836/21 од 04.11.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 221/2021 од 30.08.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу за период од 01.03.2018. до 24.05.2018. године, исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада у укупном износу од 16.357,70 динара и накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у укупном износу од 5.966,67 динара са законском затезном каматом, доприносима на те износе, као и захтев тужиоца за трошкове поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 34.757,89 динара у року од осам дана од дана пријема отправке пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 221/2021 од 30.08.2021. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев, па је другим ставом изреке обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године исплати износ од 16.357,70 динара, у појединачно одређеним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године исплати износ од 5.966,67 динара, у

појединачно опредељеним месечним износима као у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате, као и да на наведене месечне износе уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање за тужиоца у висини према обрачуну надлежних служби: Републичком фонду за здравствено осигурање, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање и Националној служби за запошљавање. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 55.733,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2836/21 од 04.11.2021. године, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у овом случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе у погледу примене Колективног уговора за акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд („Службени гласник Железница Србије“ од 24.05.2018. године), на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 01.03.2018. до 24.05.2018. године био запослен код туженог, а пре тога је био у радном односу код „Железнице Србије“ АД Београд, који је правни претходник туженог. У спорном периоду од 01.03.2018. до 24.05.2018. године, тужени је примењивао опште акте свог правног претходника АД „Железнице Србије“ Београд и то Колективни уговор „Железнице Србије“ из 2015. године, по коме је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. У том Колективном уговору није наведена вредност накнаде за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за 1 радни час, нити су они исказани у проценту. Тужени је донео нов Колективни уговор 24.05.2018. године, који је ступио на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику“ „Железнице Србије“, осим одредби које се односе на обрачун и исплату зараде и других примања запослених, по ком се исти примењује почев од исплате зараде за март 2018. године. Вештачењем је утврђена разлика између исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора тужиоцу према Колективном уговору туженог од 2018. године и припадајућих износа утврђених према параметрима из ранијег Колективног уговора који се примењивао код послодавца претходника, а који је прецизно регулисао висину ових трошкова.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да се висина предметних накнада за спорни период не може утврдити применом Колективног уговора туженог из 2018. године, јер је Уставом Републике Србије, у члану 197., између осталог, забрањено повратно дејство општих аката, па не постоји могућност ретроактивне примене Колективног уговора туженог у периоду када он није био донет, а то је спорни период. Због тога су туженог обавезали да тужиоцу исплати разлику за оба вида накнаде, са припадајућом каматом.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тач. 5) и 6) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова из става 1. тачка 5) овог члана мора бити изражена у новцу (став 2).

Колективни уговор за Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд („Службени гласник Железница Србије“ од 24.05.2018. године) у одредби члана 94. прописује накнаду за исхрану у току рада, а у одредби члана 95. регрес за коришћење годишњег одмора, тако што, сходно одредби члана 153. тај Колективни уговор ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железнице Србије“, а његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених, примењују се почев од зараде за март 2018. године.

На основу одредбе члана 105. став 3. Закона о раду, под зарадом у смислу става 1. тог члана, сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тач. 4) и 5), члана 118. тач. 1) до 4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. тог закона. У члану 118. истог закона, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора предвиђена је у тач. 5) и 6).

Одредбом члана 45. тачка 5) Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/07... 103/15) прописано је да Уставни суд утврђује да колективни уговор није у сагласности са Уставом и законом.

У конкретном случају, тужиоцу је накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. до 24.05.2018. године исплаћена на основу Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године који је предвидео да се његове одредбе односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених почев од зараде за март 2018. године. Пошто се под зарадом сматра како исхрана у току рада, тако и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да је тужени као послодавац, испунио своју законску обавезу према тужиоцу, као запосленом, па тужилац неосновано тражи исплату разлике између тих износа и износа који би му припадали на основу претходног Колективног уговора који је био у примени код правног претходника туженог. Повратно дејство Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године не може бити предмет оцене у овом поступку у смислу одредбе члана 197. Устава Републике Србије, пошто је општа нормативна контрола прописа и општих аката у надлежности Уставног суда, а тужилац свој тужбени захтев у овој

парници није засновао на чињеници да је Уставни суд одлуком утврдио неуставност одредбе члана 153. тог Колективног уговора.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2., члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, припадају трошкови целог поступка. Износ накнаде трошкова туженом Врховни касациони суд је одмерио према његовом опредељеном захтеву и то: на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав ревизије од 18.000,00 динара према важећој Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“, бр. 37/21 од 14.04.2021. године); на име судске таксе за жалбу 2.793,00 динара, за ревизију 5.585,95 динара и за одлуку по ревизији 8.378,92 динара, на основу важеће Таксене тарифе.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић